

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Київ

12 вересня 2019 р.

№ 54-рк

ГПК «Нафтогаз України»
ТОВ «Вінницягаз збут»
ТОВ «Волиньгаз збут»
ТОВ «Дніпропетровськгаз збут»
ТОВ «Житомиргаз збут»
ТОВ «Закарпатгаз збут»
ТОВ «Запоріжгаз збут»
ТОВ «Івано-Франківськгаз збут»
ТОВ «Київоблгаз збут»
ТОВ «Львівгаз збут»
ТОВ «Миколаївгаз збут»
ТОВ «Рівнегаз збут»
ТОВ «Сумигаз збут»
ТОВ «Харківгаз збут»
ТОВ «Хмельницькгаз збут»
ТОВ «Чернівцігаз збут»
ТОВ «Чернігівгаз збут»
ДП «Газпостач» ПрАТ «Тернопільміськгаз»

Про припинення дій,
які містять ознаки порушення
законодавства про захист
від недобросовісної конкуренції

Антимонопольний комітет України, розглянувши подання Департаменту досліджень і розслідувань ринків паливно-енергетичного комплексу та житлово-комунального господарства від 10.09.2019 №128-01/4323-п,

ВСТАНОВИВ:

1. Предмет рекомендацій

- (1) Порушення, передбачене статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, що вводить в оману.

2. Суб'єкти ринку природного газу, дії яких містять ознаки порушення

- (2) Товариство з обмеженою відповідальністю «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України» (далі – ГПК «Нафтогаз України») (ідентифікаційний код юридичної особи 40121452, м. Київ).

ГПК «Нафтогаз України» здійснює діяльність із постачання природного газу на території України відповідно до ліцензії, виданої згідно з постановою Національної від 04.07.2017 № 880.

Згідно з відомостями, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань:

- засновником ГПК «Нафтогаз України» є дочірня компанія «ГАЗ УКРАЇНИ» НАЦІОНАЛЬНОЇ АКЦІОНЕРНОЇ КОМПАНІЇ «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ» (далі – ДП «Газ України» НАК «Нафтогаз України»);
- засновником ДП «Газ України» НАК «Нафтогаз України» є публічне акціонерне товариство «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» (далі – НАК «Нафтогаз України»).

ГПК «Нафтогаз України» та НАК «Нафтогаз України» пов'язані відносинами контролю у значенні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

- (3) Постачальники природного газу, які придбали природний газ у НАК «Нафтогаз України» та на яких покладено спеціальні обов'язки відповідно до Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.10.2018 № 867 (далі – Постачальники зі спецобов'язками):

- 1) товариство з обмеженою відповідальністю «Вінницязгаз збут» (далі – ТОВ «Вінницязгаз збут») (ідентифікаційний код юридичної особи 39593306, м. Вінниця);
- 2) товариство з обмеженою відповідальністю «Волиньгаз збут» (далі – ТОВ «Волиньгаз збут») (ідентифікаційний код юридичної особи 39589216, м. Луцьк);
- 3) товариство з обмеженою відповідальністю «Дніпропетровськгаз збут» (далі – ТОВ «Дніпропетровськгаз збут») (ідентифікаційний код юридичної особи 39572642, м. Дніпро);
- 4) товариство з обмеженою відповідальністю «Житомиргаз збут» (далі – ТОВ «Житомиргаз збут») (ідентифікаційний код юридичної особи 39577504, м. Житомир);
- 5) товариство з обмеженою відповідальністю «Закарпатгаз збут» (далі – ТОВ «Закарпатгаз збут») (ідентифікаційний код юридичної особи 39582749, м. Ужгород);
- 6) товариство з обмеженою відповідальністю «Запоріжгаз збут» (далі – ТОВ «Запоріжгаз збут») (ідентифікаційний код юридичної особи 39587271, м. Запоріжжя);
- 7) товариство з обмеженою відповідальністю «Івано-Франківськгаз збут» (далі – ТОВ «Івано-Франківськгаз збут») (ідентифікаційний код юридичної особи 39595350, м. Івано-Франківськ);
- 8) товариство з обмеженою відповідальністю «Київоблгаз збут» (далі – ТОВ «Київоблгаз збут») (ідентифікаційний код юридичної особи 39592941, м. Київ);

- 9) товариство з обмеженою відповідальністю «Львівгаз збут» (далі – ТОВ «Львівгаз збут») (ідентифікаційний код юридичної особи 39594527, м. Львів);
- 10) товариство з обмеженою відповідальністю «Миколаївгаз збут» (далі – ТОВ «Миколаївгаз збут») (ідентифікаційний код юридичної особи 39589483, м. Миколаїв);
- 11) товариство з обмеженою відповідальністю «Рівнегаз збут» (далі – ТОВ «Рівнегаз збут») (ідентифікаційний код юридичної особи 39589441, м. Рівне);
- 12) товариство з обмеженою відповідальністю «Сумигаз збут» (далі – ТОВ «Сумигаз збут») (ідентифікаційний код юридичної особи 39586236, м. Суми);
- 13) товариство з обмеженою відповідальністю «Харківгаз збут» (далі – ТОВ «Харківгаз збут») (ідентифікаційний код юридичної особи 39590621, м. Харків);
- 14) товариство з обмеженою відповідальністю «Хмельницькгаз збут» (далі – ТОВ «Хмельницькгаз збут») (ідентифікаційний код юридичної особи 39585960, м. Хмельницький);
- 15) товариство з обмеженою відповідальністю «Чернівцігаз збут» (далі – ТОВ «Чернівцігаз збут») (ідентифікаційний код юридичної особи 39584988, м. Чернівці);
- 16) товариство з обмеженою відповідальністю «Чернігівгаз збут» (далі – ТОВ «Чернігівгаз збут») (ідентифікаційний код юридичної особи 39576385, м. Чернігів);
- 17) дочірнє підприємство «Газпостач» ПрАТ «Тернопільміськгаз» (далі – ДП «Газпостач» ПрАТ «Тернопільміськгаз») (ідентифікаційний код юридичної особи 39456152, м. Тернопіль).

3. Обставини

- (4) Двадцять першого серпня 2019 року на сайті <http://www.naftogaz.com> розміщено інформацію¹, відповідно до якої Група Нафтогаз у рамках акції «Твоя енергонезалежність (#ТвояЕнергонезалежність)» запустила новий продукт для побутових споживачів «Газовий запас», який передбачає, що:
 - побутові споживачі зможуть придбати газ у вересні за низькою літньою ціною і використати його протягом опалювального сезону;
 - відпускна ціна Нафтогазу газопостачальним підприємствам (газзбутам) у рамках цього продукту становить 4 874,42 грн за тис. куб. м (без ПДВ та вартості транспортування й розподілу);
 - побутовий споживач зможе закупити на цих умовах до 25 тис. м³ газу;
 - пропозиція дійсна до 25 вересня 2019 року;
 - Нафтогаз запропонував участь у цій програмі усім газопостачальним компаніям України, які обслуговують побутових споживачів;
 - з умовами пропозиції Газопостачальної компанії «Нафтогаз України» можна ознайомитись на сайті на www.gas.ua.

¹<http://www.naftogaz.com/www/3/nakweb.nsf/0/B6B63D8BC2C0F641C225845D005F477C?OpenDocument&year=2019&month=08&nt=%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8&>

- (5) На офіційному сайті ГПК «Нафтогаз України»² зазначено таке:

«Побутові споживачі можуть зекономити до 25% на оплаті за газ.

Газопостачальна компанія «Нафтогаз України» пропонує побутовим споживачам придбати газ за літніми цінами для використання його взимку. Це дасть можливість зекономити до 25% оплати за послугу газопостачання в опалювальний період.

Справа у тому, що ціна на газ відрізняється в залежності від сезону. Влітку газ дешевше. Восени та взимку, коли його споживають більше, ціни підвищуються. Наприклад, ціна 1 кубометру газу для побутового споживача минулої зими складала 7,67 грн. Зараз кубометр газу коштує 5,72 грн**, та є всі передумови, що взимку ціна зросте.*

Побутові споживачі платять за газ по факту його споживання. Та зараз ГПК «Нафтогаз України» в рамках програми «Твоя енергонезалежність» пропонує придбати необхідні обсяги газу до початку опалювального сезону.

Для того, щоб скористатися цією пропозицією потрібно в період з 20.08.2019 до 25.09.2019 замовити послугу «Газовий Запас» в найближчому Центрі обслуговування споживачів (ЦОС). <https://gas.ua/ua/gas/article/kontaktni-dani-ta-rezhim-roboti-tochki-kontaktu>

Працює послуга дуже просто:

- споживач замовляє необхідні обсяги газу,
- визначається, коли буде використовувати газ за літніми цінами (доступний період з 1 жовтня до 31 березня),
- ГПК «Нафтогаз України» купує газ, а потім постачає замовнику.

Вам достатньо:

- прийти в ЦОС з паспортом
- підписати додаткову угоду до договору газопостачання
- зробити попередню оплату

Якщо маєте сумніви, скільки саме потрібно придбати «літнього» газу, консультанти Центру допоможуть визначитися.

Послуга «Газовий Запас» дає можливість:

- скоротити витрати на газ
- гарантовано отримати газ від державної компанії
- вибирати, коли використовувати придбаний газ.

**Ціна на природний газ, яка діяла з 1 листопада до 31 березня 2018-2019 року з ПДВ без урахування вартості розподілу та транспортування*

*** Ціна на природний газ, яка діє в серпні 2019 року з ПДВ без урахування вартості розподілу та транспортування».*

- (6) При цьому, на офіційних сайтах Постачальників зі спецобов'язками, зазначених у пункті 3 Рекомендацій, у рубриці «Договір поставки природного газу» розміщено Додаткову угоду до Типового договору постачання природного газу побутовим споживачам (далі – Додаткова угода), яка конкретизує умови пункту 4.2 розділу IV «Ціна, порядок обліку та оплати природного газу» Типового договору шляхом доповнення його підпунктом 4.2.1 такого змісту, зокрема:

- Споживач має право замовити у Постачальника об'єм (обсяг) природного газу на період з 01 жовтня поточного року до 31 березня наступного року (включно) за ціною 4,99628 грн, крім того ПДВ 20 % - 0,99925 грн, всього з ПДВ – 5,99553 грн за 1 метр кубічний, на умовах 100 % передплати до 25 вересня

² <https://gas.ua/ua/gas/article/pobutovi-spozivachi-mozhut-zekonomiti-do-25-na-oplati-za-gaz>

поточного року (включно). Вказана ціна не включає витрати на транспортування й розподіл природного газу. У місяці, наступному за місяцем споживання природного газу, Споживач отримує рахунок Постачальника на оплату, який включає витрати на транспортування й розподіл природного газу;

- об'єм (обсяг) замовленого та передплаченого природного газу не може перевищувати 25 тис. куб. м на один ЕІС-код побутового споживача;
- якщо в період з 01 жовтня поточного року до 31 березня наступного року ціна на природний газ буде нижчою за ціну, за якою було здійснено передплату, то постачання здійснюється за цінами та на загальних умовах, передбачених Договором, без урахування передплаченого об'єму (обсягу) природного газу;
- якщо станом на 01 квітня наступного року об'єм (обсяг) природного газу, спожитого Споживачем, буде менший за передплачений, то Постачальник повертає залишок коштів Споживачу за його письмовою вимогою або зараховує їх у рахунок майбутніх платежів.

4. Нормативно-правова база

- (7) Правові засади функціонування ринку природного газу України, заснованого на принципах вільної конкуренції, належного захисту прав споживачів та безпеки постачання природного газу, визначаються Законом України «Про ринок природного газу» (далі – Закон).
- (8) Статтею 1 Закону визначено, що:
 - постачальник природного газу - суб'єкт господарювання, який на підставі ліцензії здійснює діяльність із постачання природного газу;
 - постачання природного газу - господарська діяльність, що підлягає ліцензуванню і полягає в реалізації природного газу безпосередньо споживачам на підставі укладених з ними договорів;
 - побутовий споживач - фізична особа, яка придбаває природний газ з метою використання для власних побутових потреб, у тому числі для приготування їжі, підігріву води та опалення своїх жилих приміщень, що не включає професійну та комерційну діяльність.
- (9) Постачання природного газу здійснюється за цінами, що вільно встановлюються між постачальником та споживачем, крім випадків, передбачених законодавством України.
- (10) Відповідно до статті 13 Закону споживач має право на вільний вибір постачальника та безоплатну зміну постачальника.
- (11) Згідно зі статтею 11 Закону, з метою забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу на суб'єктів ринку природного газу у виключних випадках та на визначений строк можуть покладатися спеціальні обов'язки в обсязі та на умовах, визначених Кабінетом Міністрів України після консультацій із Секретаріатом Енергетичного Співтовариства.
- (12) Відповідно до Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.10.2018 № 867 (далі – Положення), на НАК «Нафтогаз України» покладено, зокрема, такі спеціальні обов'язки:
 - продавати природний газ постачальникам природного газу для потреб побутових споживачів, релігійних організацій (крім обсягів, що використовуються для провадження їх виробничо-комерційної діяльності) та державного підприємства

України «Міжнародний дитячий центр «Артек» на умовах та у порядку, що визначені цим Положенням;

- постачати природний газ побутовим споживачам, релігійним організаціям (крім обсягів, що використовуються для провадження їх виробничо-комерційної діяльності) та державному підприємству України «Міжнародний дитячий центр «Артек», постачання яким у відповідному періоді (місяці постачання) не здійснює інший постачальник (у тому числі інший постачальник із спеціальними обов'язками відповідно до цього Положення), на умовах та у порядку, що визначені цим Положенням.
- (13) Також Положенням покладено на постачальників природного газу, які придбали природний газ у НАК «Нафтогаз України» відповідно до цього Положення, спеціальні обов'язки постачати такий природний газ побутовим споживачам, релігійним організаціям (крім обсягів, що використовуються для провадження їх виробничо-комерційної діяльності) та державному підприємству України «Міжнародний дитячий центр «Артек» і звітувати про його використання на умовах та у порядку, що визначені цим Положенням.
- (14) При цьому, відповідно до Положення постачальники зі спецобов'язками здійснюють діяльність з постачання природного газу побутовим споживачам в межах провадження діяльності з розподілу природного газу на території відповідних суб'єктів господарювання.
- (15) Разом із цим Положення не позбавляє побутових споживачів, релігійні організації та виробників теплової енергії права обирати постачальника природного газу, у тому числі з-поміж постачальників, які не мають статусу постачальника зі спецобов'язками відповідно до Положення, і права придбавати природний газ за цінами, що вільно встановлюються сторонами договору постачання природного газу згідно із Законом.
- (16) Відтак на ринку постачання природного газу побутовим споживачам постачальники природного газу, які не мають статусу постачальників за спецобов'язками відповідно до Положення, виступають конкурентами Постачальників зі спецобов'язками.
- (17) На 31.08.2019 до Ліцензійного реєстру Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП, Комісія), включено 586 суб'єктів господарювання, які отримали ліцензії на право провадження діяльності з постачання природного газу.
- (18) Спеціальні обов'язки, які покладаються цим Положенням на НАК «Нафтогаз України», можуть за рішенням уповноважених органів Компанії, погодженим із Кабінетом Міністрів України, виконуватися іншими підприємствами, над якими НАК «Нафтогаз України» здійснює контроль у значенні Закону України «Про захист економічної конкуренції». У разі прийняття зазначеного рішення на такі підприємства поширюються відповідні права та обов'язки згідно із цим Положенням (крім умов, що стосуються заборгованості перед НАК «Нафтогаз України»).
- (19) Відповідно до Положення купівля-продаж природного газу між НАК «Нафтогаз України» та постачальником природного газу, який має ліцензію на провадження діяльності з постачання природного газу та уклав договір постачання природного газу з побутовим споживачем, здійснюється за ціною, визначеною згідно з пунктами 12 і 13 цього Положення, відповідно до договору, який укладається на підставі примірного договору купівлі-продажу природного газу між НАК «Нафтогаз України» та постачальником природного газу із спеціальними обов'язками, що затверджується Кабінетом Міністрів України.
- (20) Згідно з пунктом 12 Положення з 1 листопада 2018 року по 31 грудня 2019 року (включно) НАК «Нафтогаз України» здійснює продаж/постачання природного газу відповідно до вимог цього Положення за ціною (без урахування податку на додану вартість, тарифів на транспортування та розподіл природного газу, які підлягають обов'язковій оплаті відповідно до умов договорів транспортування та розподілу

природного газу), що розраховується, виходячи із середньої арифметичної ціни продажу/постачання природного газу НАК «Нафтогаз України» для промислових споживачів, за умови попередньої оплати до періоду поставки газу, що діяла з 1 липня 2018 року по 30 вересня 2018 року (8 981 гривня за 1 000 куб. метрів згідно з прейскурантом на природний газ із ресурсів НАК «Нафтогаз України»).

- (21) При цьому, Положенням передбачено, що з 1 січня 2020 року НАК «Нафтогаз України» здійснює продаж/постачання природного газу відповідно до вимог цього Положення за цінами, що встановлюються продавцем (постачальником) і покупцем (споживачем), але не вище середньої арифметичної ціни газу, за якою Компанія пропонує газ промисловим споживачам за умови попередньої оплати до періоду поставки газу.
- (22) Разом із тим, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 03.04.2019 № 293 «Деякі питання діяльності акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України», зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 05.06.2019 № 485 (далі – постанова КМУ № 293), встановлено, що для виконання спеціальних обов'язків, покладених на суб'єктів ринку природного газу Положенням, ціна природного газу для цілей пункту 12 Положення дорівнює мінімальному значенню з чотирьох (без податку на додану вартість):
- 1) середня митна вартість імпортного природного газу, що склалася у процесі його митного оформлення під час ввезення на територію України, за підсумками газового місяця, що передує місяцю продажу/постачання, яка публікується Міністерством економічного розвитку і торгівлі;
 - 2) середньозважена ціна місячного ресурсу природного газу для газового місяця продажу/постачання за результатами електронних біржових торгів на Товарній біржі «Українська енергетична біржа» до початку цього газового місяця;
 - 3) середня арифметична ціна продажу/постачання природного газу акціонерним товариством «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» для промислових споживачів за умови попередньої оплати до періоду поставки газу, що діяла у газовому місяці, який передує місяцю продажу/постачання;
 - 4) ціна, розрахована за формулою, наведеною у пункті 12 Положення.
- (23) Постачання природного газу здійснюється відповідно до договору, за яким постачальник зобов'язується поставити споживачеві природний газ належної якості та кількості у порядку, передбаченому договором, а споживач зобов'язується оплатити вартість прийнятого природного газу в розмірі, строки та порядку, передбачених договором.
- (24) Постачання природного газу побутовим споживачам здійснюється на підставі типового договору, що затверджується Регулятором³ та оприлюднюється в устанавленому порядку.
- (25) Типовий договір на постачання природного газу побутовим споживачам (далі – Типовий договір на постачання) затверджено постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2500.
- (26) Відповідно до Правил постачання природного газу, затверджених постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2496 (далі – Правила постачання природного газу), договір постачання природного газу побутовим споживачам укладається з урахуванням статей 633, 634, 641 та 642 Цивільного кодексу України шляхом заявочного приєднання побутового споживача до умов договору постачання природного газу побутовим споживачам, що розміщений на офіційному вебсайті Регулятора та постачальника й не потребує двостороннього підписання письмової форми договору.

³ Відповідно до пункту 32 частини першої статті 1 Закону України «Про ринок природного газу» Регулятором є НКРЕКП.

- (27) Відповідно до Правил постачання природного газу, постачання природного газу побутовому споживачу здійснюється на підставі договору, що укладається між ним та постачальником на умовах типового договору постачання природного газу побутовим споживачам, затвердженого Регулятором, які є однаковими для всіх побутових споживачів України.
- (28) На письмову вимогу побутового споживача постачальник зобов'язаний протягом десяти робочих днів з дати отримання такого письмового звернення безкоштовно надати побутовому споживачу підписану уповноваженою особою постачальника письмову форму договору постачання природного газу побутовим споживачам.
- Постачальники зобов'язані на власному сайті розмістити редакцію договору постачання природного газу, яка має відповідати типовому договору постачання природного газу побутовим споживачам.
- Постачальники зі спецобов'язками, на яких в установленому порядку покладені обов'язки постачати природний газ побутовим споживачам, додатково розміщують редакцію договору в друкованих виданнях, що публікуються в межах їх території ліцензованої діяльності.

5. Аналіз ситуації на ринку

- (29) Проведений аналіз цінової ситуації на ринку природного газу за період з жовтня 2018 року по липень 2019 року, який охоплює період опалювального сезону 2018-2019 років, засвідчив таке.
- (30) За інформацією Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, розміщеною на офіційному сайті Міністерства⁴, середня митна вартість імпортного природного газу, що склалася у процесі його митного оформлення під час ввезення на територію України, становила:
- протягом жовтня 2018 року – 9 059,126 грн за 1 000 м³;
 - протягом липня 2019 року – 4 811,7779 грн за 1 000 м³.
- (31) Тобто, середня митна вартість імпортованого газу, що склалася у процесі його митного оформлення під час ввезення на територію України, протягом жовтня 2018 року – липня 2019 року знизилась на 46,9 %.
- (32) Згідно з інформацією, розміщеною на офіційному сайті Товарної Біржі «Українська енергетична біржа»⁵, середньозважені ціни на природний газ за результатами електронних біржових торгів на ТБ «Українська енергетична біржа» (без ПДВ) становили:
- протягом жовтня 2018 року – 10 321,525 грн за 1 000 м³;
 - протягом липня 2019 року – 4 797,117 грн за 1 000 м³.
- (33) Тобто, середньозважені ціни на природний газ за результатами електронних біржових торгів на ТБ «Українська енергетична біржа» (без ПДВ) за вказаний період знизилась на 53,5 %.
- (34) Згідно з інформацією, розміщеною на офіційному сайті НАК «Нафтогаз України»⁶, ціна природного газу (без ПДВ), який використовують промислові споживачі та інші суб'єкти господарської діяльності для потреб, що не підпадають під дію Положення,

⁴ Доступно за гіперпосиланням: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=SeredniaMitnaVartistImpornogoPrirodnogoGazu-SchoSkalasiaUProtsesiYogoMitnogoOfornlenniaPidChasVvezenniaNaTeritoriiUkraini>

⁵ Доступно за гіпер-посиланням: <https://www.ueex.com.ua/exchange-quotations>

⁶ Доступно за гіпер-посиланням: <http://www.naftogaz.com/www/3/nakweb.nsf/0/486E117B34CF13EEC2257BCE0041B995?OpenDocument>

за умови попередньої оплати до періоду (календарний місяць) поставки газу становила:

- протягом жовтня 2018 року – 11 199 грн за 1 000 м³;
 - протягом липня 2019 року – 5 017 грн за 1 000 м³.
- (35) Тобто, ціна природного газу НАК «Нафтогаз України» (без ПДВ), який використовують промислові споживачі та інші суб'єкти господарської діяльності для потреб, що не підпадають під дію Положення, за вказаний період знизилась на 55,2 %.
- (36) Згідно з інформацією, доступною в мережі Інтернет⁷, вартість газу як товару для побутових споживачів (без урахування плати (тарифів) за послуги розподілу та транспортування та ПДВ), становила:
- протягом жовтня 2018 року – 5 065,55 грн за 1000 м³;
 - протягом листопада 2018 року – квітня 2019 року – 6 391,55 грн за 1000 м³.
- (37) Згідно з інформацією, доступною в мережі Інтернет⁸, оптова ціна НАК «Нафтогаз України», за якою здійснювався продаж природного газу Постачальникам зі спецобов'язками (без врахування націнки постачальника, тарифів на доставку та розподіл, з урахуванням ПДВ) становила:
- протягом травня 2019 року – 7,18800 грн за 1 м³;
 - протягом червня 2019 року – 6,66467 грн за 1 м³;
 - протягом липня 2019 року – 5,88681 грн за 1 м³.
- (38) Відтак вартість газу НАК «Нафтогаз України» при постачанні на умовах, що підпадають під дію Положення (без урахування плати (тарифів) за послуги розподілу та транспортування та ПДВ)⁹, становила:
- протягом травня 2019 року – 6 139,75 грн за 1000 м³;
 - протягом червня 2019 року – 5 692,74 грн за 1000 м³;
 - протягом липня 2019 року – 5 028,32 грн за 1000 м³.
- (39) Динаміку щодо:
- 1) середньої митної вартості імпортного природного газу, що склалася у процесі його митного оформлення під час ввезення на територію України;
 - 2) середньозважених цін на природний газ за результатами електронних біржових торгів на ТБ «Українська енергетична біржа»;
 - 3) цін природного газу (без ПДВ) НАК «Нафтогаз України», який використовують промислові споживачі та інші суб'єкти господарської діяльності для потреб, що не підпадають під дію Положення;
 - 4) вартості газу НАК «Нафтогаз України» при постачанні на умовах, що підпадають під дію Положення (без врахування ПДВ та тарифів на розподіл та транспортування),
- за період жовтня 2018 року – липня 2019 року відображено на графіку, що наведений у додатку до цих рекомендацій.
- (40) Як видно з графіка, наведеного в додатку до рекомендацій, на липень 2019 року вартість газу НАК «Нафтогаз України» при постачанні на умовах, що підпадають під дію Положення (без врахування ПДВ та тарифів на розподіл та транспортування), суттєво не відрізнялася від ринкової вартості газу, що склалася за результатами імпорту та електронних біржових торгів. Зазначене може створити передумови для зацікавленості споживачів природного газу у зміні Постачальника зі

⁷ <https://104.ua/ua/archive/id/arhiv-cin-na-gaz-dlja-naselennja-21365>

⁸ <https://104.ua/ua/archive/id/arhiv-cin-na-gaz-dlja-naselennja-21365>

⁹ враховує націнку Постачальника зі спецобов'язками

спецобов'язками на будь-якого іншого постачальника природного газу, ціна якого є більш привабливою.

- (41) При цьому, вартість газу НАК «Нафтогаз України» при постачанні на умовах, що підпадають під дію Положення (без врахування ПДВ та тарифів на розподіл і транспортування), у серпні 2019 року продовжувала знижуватись та становила 4 769,88 грн за 1 000 м³. Зазначена вартість є нижчою за вартість газу, запропоновану в Додатковій угоді на умовах продукту «Газовий запас» у рамках акції #ТвояЕнергонезалежність, на 4,5 %.
- (42) Крім того, у повідомленні, розміщеному на сайті ГПК «Нафтогаз України», розрахунок можливої економії для побутового споживача в розмірі 25 % у разі придбання ним природного газу на умовах продукту «Газовий запас» у рамках акції #ТвояЕнергонезалежність здійснено до вартості газу, яка розраховувалася **до** прийняття постанови КМУ № 293.
- (43) Також, у повідомленні, розміщеному на сайті ГПК «Нафтогаз України», не оприлюднено повної інформації щодо умов придбання природного газу на умовах продукту «Газовий запас» у рамках акції #ТвояЕнергонезалежність, зокрема, не вказано, що в разі, якщо протягом періоду з 01 жовтня 2019 року до 31 березня 2020 року ціна на природний газ буде нижчою за ціну, за якою було здійснено передплату, то побутовому споживачеві необхідно буде додатково оплатити вартість спожитого природного газу, незважаючи на наявність передплаченого об'єму (обсягу) природного газу.
- Тобто, фактично відбуватиметься акумулювання додаткових коштів на рахунках Постачальників зі спецобов'язками.
- (44) Відтак розміщення ГПК «Нафтогаз України» інформації щодо продукту «Газовий запас» у рамках акції #ТвояЕнергонезалежність, доступної для необмеженого кола осіб, може вводити в оману споживачів природного газу внаслідок замовчування окремих фактів (ціна, умови оплати) з метою впливу на наміри споживачів щодо придбання природного газу саме в постачальників, задіяних у зазначеній акції, а не в будь-яких інших постачальників природного газу.
- (45) Тобто, дії ГПК «Нафтогаз України» щодо повідомлення невизначеному колу осіб **неповних та неточних відомостей щодо вартості та умов придбання природного газу на умовах продукту «Газовий запас» у рамках акції «Твоя енергонезалежність» (#ТвояЕнергонезалежність), зокрема, внаслідок замовчування окремих фактів, що може вплинути на наміри цих осіб (побутових споживачів природного газу) щодо придбання природного газу в цього суб'єкта господарювання та суб'єктів господарювання, які беруть участь в акції, можуть містити ознаки порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції.**
- (46) Зважаючи на те, що постачання природного газу побутовим споживачам здійснюється на умовах типового договору-приєднання, умови якого можуть змінюватися Регулятором та є однаковими для всіх побутових споживачів, розміщення Постачальниками зі спецобов'язками на власних сайтах тексту Додаткової угоди в рубриці, де знаходиться Договір постачання природного газу побутовим споживачам та заява-приєднання до нього, може сприйматися побутовими споживачами як один з обов'язкових документів, які є необхідними для отримання послуг з постачання природного газу.
- (47) При цьому, внесення змін та доповнень до Договору постачання природного газу побутовим споживачам має здійснюватися шляхом внесення змін до постанови НКРЕКП від 30.09.2015 № 2500, якою затверджено типову форму такого договору. Станом на 04.09.2019 зміни та доповнення до постанови НКРЕКП від 30.09.2015 № 2500 у частині необхідності укладання побутовими споживачами Додаткової угоди з метою конкретизації умов пункту 4.2 розділу IV «Ціна, порядок обліку та оплати

природного газу» Договору постачання природного газу побутовим споживачам не вносилися.

- (48) Тобто, дії ТОВ «Вінницягаз збут», ТОВ «Волиньгаз збут», ТОВ «Дніпропетровськгаз збут», ТОВ «Житомиргаз збут», ТОВ «Закарпатгаз збут», ТОВ «Запоріжгаз збут», ТОВ «Івано-Франківськгаз збут», ТОВ «Київоблгаз збут», ТОВ «Львівгаз збут», ТОВ «Миколаївгаз збут», ТОВ «Рівнегаз збут», ТОВ «Сумигаз збут», ТОВ «Харківгаз збут», ТОВ «Хмельницькгаз збут», ТОВ «Чернівцігаз збут», ТОВ «Чернігівгаз збут», ДП «Газпостач» ПрАТ «Тернопільміськгаз» щодо повідомлення невизначеному колу осіб неповних та неточних відомостей щодо умов придбання природного газу на умовах продукту «Газовий запас» у рамках акції «Твоя енергонезалежність» (#ТвояЕнергонезалежність), зокрема, внаслідок замовчування окремих фактів, що може вплинути на наміри цих осіб (побутових споживачів природного газу) щодо придбання природного газу у цих суб'єктів господарювання, а не в інших постачальників природного газу, що не беруть участі в акції, можуть містити ознаки порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції.

6. Кваліфікація дій

- (49) Відповідно до статті 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», поширенням інформації, що вводить в оману, є повідомлення суб'єктом господарювання, безпосередньо або через іншу особу, одній, кільком особам або невизначеному колу осіб, у тому числі в рекламі, неповних, неточних, неправдивих відомостей, зокрема внаслідок обраного способу їх викладення, замовчування окремих фактів чи нечіткості формулювань, що вплинули або можуть вплинути на наміри цих осіб щодо придбання (замовлення) чи реалізації (продажу, поставки, виконання, надання) товарів, робіт, послуг цього суб'єкта господарювання.
- (50) Інформацією, що вводить в оману, є відомості, які, зокрема, містять неповні, неточні або неправдиві дані про походження товару, виробника, продавця, спосіб виготовлення, джерела та спосіб придбання, реалізації, кількість, споживчі властивості, якість, комплектність, придатність до застосування, стандарти, характеристики, особливості реалізації товарів, робіт, послуг, ціну і знижки на них, а також про істотні умови договору.
- (51) Дії ГПК «Нафтогаз України» і ТОВ «Вінницягаз збут», ТОВ «Волиньгаз збут», ТОВ «Дніпропетровськгаз збут», ТОВ «Житомиргаз збут», ТОВ «Закарпатгаз збут», ТОВ «Запоріжгаз збут», ТОВ «Івано-Франківськгаз збут», ТОВ «Київоблгаз збут», ТОВ «Львівгаз збут», ТОВ «Миколаївгаз збут», ТОВ «Рівнегаз збут», ТОВ «Сумигаз збут», ТОВ «Харківгаз збут», ТОВ «Хмельницькгаз збут», ТОВ «Чернівцігаз збут», ТОВ «Чернігівгаз збут», ДП «Газпостач» ПрАТ «Тернопільміськгаз» з розміщення загальнодоступної інформації щодо можливості придбання побутовими споживачами природного газу відповідно до продукту «Газовий запас» у рамках акції «Твоя енергонезалежність» (#ТвояЕнергонезалежність) містять ознаки порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції».
- (52) Відповідно до частини першої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації суб'єктам господарювання стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють, а у разі, якщо порушення припинено, - щодо вжиття заходів для усунення наслідків цих порушень.

Враховуючи викладене, з метою усунення причин виникнення порушення та умов, що йому сприяють, керуючись статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та статтею 27 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», Антимонопольний комітет України надає ГПК «Нафтогаз України» і ТОВ «Вінницягаз збут», ТОВ «Волиньгаз збут», ТОВ «Дніпропетровськгаз збут», ТОВ «Житомиргаз збут», ТОВ «Закарпатгаз збут», ТОВ «Запоріжгаз збут», ТОВ «Івано-Франківськгаз збут», ТОВ «Київоблгаз збут», ТОВ «Львівгаз збут», ТОВ «Миколаївгаз збут», ТОВ «Рівнегаз збут», ТОВ «Сумигаз збут», ТОВ «Харківгаз збут», ТОВ «Хмельницькгаз збут», ТОВ «Чернівцігаз збут», ТОВ «Чернігівгаз збут», ДП «Газпостач» ПрАТ «Тернопільміськгаз» такі

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

При здійсненні комунікації щодо продукту «Газовий запас» у рамках акції «Твоя енергонезалежність» (#ТвояЕнергонезалежність) припинити поширювати неповну та неточну інформацію про можливість придбання природного газу за зниженою ціною та про умови такого придбання в рамках цієї акції, у зв'язку з тим, що такі дії можуть вводити в оману споживачів природного газу та містять ознаки порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», шляхом інформування невизначеного кола осіб про таке:

1. Повні та точні умови Додаткової угоди до Типового договору постачання природного газу побутовим споживачам відповідно до продукту «Газовий запас» у рамках акції «Твоя енергонезалежність» (#ТвояЕнергонезалежність) щодо оплати за замовлені обсяги природного газу, а саме:

1.1. Сплачуючи постачальникові кошти з розрахунку замовлених обсягів природного газу за ціною, визначеною в Додатковій угоді, споживач набуває право отримати замовлені обсяги природного газу в період з 01 жовтня 2019 року до 31 березня 2020 року виключно у випадку, якщо чинні на момент постачання ціни будуть вищими, ніж ціна, за якою було здійснено передплату.

1.2. У разі якщо протягом періоду з 01 жовтня 2019 року до 31 березня 2020 року ціна на природний газ буде нижчою за ціну, за якою було здійснено передплату відповідно до Додаткової угоди, побутовому споживачу необхідно буде додатково оплатити вартість спожитого природного газу, незважаючи на наявність передплаченого об'єму (обсягу) природного газу.

2. Чинна ціна природного газу для населення в серпні 2019 року є нижчою за ціну на природний газ відповідно до акції «Твоя енергонезалежність» (#ТвояЕнергонезалежність).

3. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, яка постановою від 30.09.2015 № 2500 затвердила Типовий договір на постачання природного газу побутовим споживачам, не затверджувала Додаткової угоди до цього договору та викладені в ній умови.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Про результати розгляду цих рекомендацій повідомити Антимонопольний комітет України у десятиденний строк з дня їх отримання.

Динаміка зміни ціни на природний газ

